

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา
และการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพัน
ต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

นางสาวอัมพิกา ผูกพันธ์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-688-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, FACULTY - STUDENT HELPING
RELATIONSHIP, AND PERCEPTION OF HOLISTIC ROLE OF NURSES WITH
COMMITMENT IN NURSING PRACTICE OF NURSING STUDENTS

Miss Umpika Pookpun

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Nursing science in Nursing Education

Program in Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-688-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่าง
อาจารย์และนักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับ
ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

โดย นางสาวอัมพิกา ผูกพันธ์

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธ์

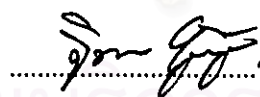
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ติเรก ศรีสุข)

อัมพิกา ผูกพันธ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่าง
 อาจารย์และนักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพันต่อ
 การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL
 FACTORS, FACULTY - STUDENT HELPING RELATIONSHIP, AND PERCEPTION OF HOLISTIC
 ROLE OF NURSES WITH COMMITMENT IN NURSING PRACTICE OF NURSING STUDENTS)
 อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 130 หน้า
 ISBN 974-638-688-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของ
 นักศึกษาพยาบาลและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และ
 นักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของ
 นักศึกษาพยาบาล รวมทั้งศึกษากลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการ
 พยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ตัวอย่างประชากรคือ นักศึกษาพยาบาลจำนวน 360 คน ศึกษาได้จากการ
 สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิง
 ช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพัน
 ต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับคือ การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล ทศนคติต่อ
 วิชาชีพด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ ทศนคติต่อวิชาชีพและแรงจูงใจในการศึกษา ซึ่งร่วมกัน
 พยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 42.50 สมการพยากรณ์
 ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

$$Z = .350 \text{ HOL} + .216 \text{ ATT4} + .204 \text{ ATT} + .128 \text{ MOT}$$

2. แรงจูงใจในการศึกษา ทศนคติต่อวิชาชีพ สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และ
 นักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลมีสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ
 การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ค่าเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกด้านอยู่ใน
 ระดับสูงเมื่อจำแนกเป็นองค์ประกอบย่อยได้ 5 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความห่วงใย ด้านความ
 ทุ่มเท ด้านความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นและด้านความไว้วางใจอยู่ในระดับสูงทุกด้าน

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์.....
 สาขาวิชา ..... พยาบาลศึกษา.....
 ปีการศึกษา ..... 2540.....

ลายมือชื่อนิติศ .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

##C.786215 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEY WORD:

PERSONAL FACTORS / FACULTY-STUDENT HELPING RELATIONSHIP / PERCEPTION OF HOLISTIC ROLE / COMMITMENT IN NURSING PRACTICE

UMPIKA POOKPUN : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, FACULTY- STUDENT HELPING RELATIONSHIP, AND PERCEPTION OF HOLISTIC ROLE OF NURSES WITH COMMITMENT IN NURSING PRACTICE OF NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. THISIS CO-ADVISOR : ASSIST. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D.130pp. ISBN 974-638-688-3

This research was designed to study commitment in nursing practice of nursing students, to find the relationship between personal factors, faculty- student helping relationship and perception of holistic role of nurses with commitment in nursing practice of nursing students, and to search for the variables that would be able to predict commitment in nursing practice of nursing students. The subjects consisted of 360 nursing students which were selected by multi-stage random sampling. Research instruments, developed by researcher, were questionnaires designed to measure independent variables and commitment in nursing practice which were tested for content validity and the internal reliability.

Major findings were the followings :

1. Factors significantly predicted commitment in nursing practice of nursing students were perception of holistic role of nurses, professional attitude in the aspect of relationship among colleague, patients and their family, professional attitude, and motivation in studying, at the .05 level. These predictors were accounted for 42.50 percent of the variance. The predicted equation in standard form was:

$$Z = .350 \text{ HOL} + .216 \text{ ATT}_4 + .204 \text{ ATT}_1 + .128 \text{ MOT}$$

2. There were positively significant relationships between motivation in study, professional attitude, faculty-student helping relationship, and perception of holistic role of nurses with the commitment in nursing practice of nursing students, at the .05 level.

3. The mean score of the commitment in nursing practice of nursing students was in the high level. When considering the commitment in nursing practice in each aspects which were responsibility, concern, devotion and trust, the means of all aspects were in the high level.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา..... พยาบาลศึกษา.....
2540.....
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ชูนิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ สนับสนุน การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ด้วยความเอาใจใส่เป็นห่วง เป็นใยอย่างยิ่ง นอกจากนั้นท่านยังให้กำลังใจ ช่วยเหลือในการต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ นานา อย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 14 ท่าน จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้สละเวลา อันมีค่าเพื่อช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยในการทำ วิจัยครั้งนี้และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ทุก ท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิสุทธิ์ คุณแม่จันทนา ผูกพันธ์ และครอบครัวรวมทั้ง น้อง ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ ดูแลช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งสำหรับความช่วยเหลือ เอื้ออาทร และกำลังใจ จาก คุณนริศ และ ดช.ธนาริพ บุญประสิทธิ์ ที่มอบให้ผู้วิจัยตลอดมา

สถาบันวิทยบริการ

อัมพิกา ผูกพันธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐาน.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	9
คำจำกัดความ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผลการวิจัย.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	87
รายการอ้างอิง.....	89

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	97
ภาคผนวก ง.....	102
ภาคผนวก จ.....	117
ภาคผนวก ฉ.....	124
ภาคผนวก ช.....	128
ประวัติผู้วิจัย.....	130

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ ได้รับคัดเลือก	54
2	แสดงจำนวนข้อและความเที่ยงของแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลและแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบของครวมของ พยาบาล ที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือรอบแรก (n = 30 คน) และที่ ได้จากการใช้กลุ่มตัวอย่างจริง (n = 360 คน)	63
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไป	68
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนแรงจูงใจในการศึกษา ทัศนคติต่อวิชาชีพ สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบของครวมของพยาบาลจำแนกเป็นรายด้าน.....	69
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล (n = 360) จำแนกเป็นราย ด้านและโดยรวม	70
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรับผิดชอบ (n = 360) จำแนกเป็นรายข้อ	71
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา ด้านความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น (n = 360)จำแนกเป็นรายข้อ	72
8	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาด้านความห่วงใย (n = 360) จำแนก เป็นรายข้อ	73
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาด้านความทุ่มเท (n = 360) จำแนก เป็นรายข้อ	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาด้านความไว้วางใจ ($n = 360$) จำแนกเป็นรายข้อ 75
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจในการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพ สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 76
12	ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล..... 78
13	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 80
14	ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็นรายด้าน..... 117
15	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยเมื่อให้คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรับผิดชอบเป็นตัวแปรตาม 119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปร ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยเมื่อให้คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความเห็นแก่ประโยชน์ของ ผู้อื่นเป็นตัวแปรตาม 120
17	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปร ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยเมื่อให้คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความห่วงใยเป็นตัวแปรตาม 121
18	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปร ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยเมื่อให้คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อ การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความทุ่มเทเป็นตัวแปรตาม..... 122
19	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยเมื่อให้คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความไว้วางใจเป็นตัวแปรตาม..... 123
20	ค่าความสัมพันธ์รายข้อ (Corrected item Correlation) ของความยึดมั่นผูกพัน ต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล..... 128
21	ค่าความสัมพันธ์รายข้อ (Corrected item Correlation) ของการรับรู้บทบาท แบบองค์รวมของพยาบาล..... 129

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย 51

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย